

V I Lenin

Om bojkotten

Socialdemokraterna på vänsterflygeln måste underkasta frågan om bojkott mot riksduman en förnyad granskning. Man bör minnas, att vi alltid ställt denna fråga konkret, beroende av den bestämda politiska situationen. Så skrev exempelvis redan *Proletarij* (i Genève) att ”det vore löjligt att utfästa sig att inte utnyttja till och med den bulyginska duman”,* ifall den skulle se dagens ljus. Och beträffande den witteska duman läser vi i N. Lenins och F. Dans broschyr Riksduman och socialdemokratin i N. Lenins artikel: ”Vi måste ovillkorligen ånyo och sakligt behandla frågan om taktiken ... Situationen är nu en annan” än den var under den bulyginska dumans tid. (Se sid. 2 i ovannämnda broschyr.)

Den viktigaste skillnaden mellan den revolutionära och den opportunistiska socialdemokratin i bojkottfrågan är följande. Opportunisterna inskränker sig till att för varje fall använda en allmän schablon, som hämtats från en särskild period av den tyska socialismen. Vi måste utnyttja de valda organen — duman är ett sådant valt organ — följaktligen är bojkott lika med anarkism, och vi måste delta i duman. Till sådana barnsligt enkla slutsatser har ständigt våra mensjevikers och i synnerhet Plechanovs alla resonemang över detta ämne inskränkt sig. Mensjevikernas resolution om de valda organens betydelse under en revolutionär epok (se nr 2 av *Partijnnye Izvestija* [Partimeddelanden]) visar särskilt påtagligt denna schablonmässiga, antihistoriska karaktär i deras resonemang.

De revolutionära socialdemokraterna förlägger däremot frågans tyngdpunkt just till en uppmärksam beräkning av den konkreta politiska situationen. Man kan inte överblicka den ryska revolutionära epokens uppgifter genom att kopiera tyska schabloner, som ensidigt är hämtade från den senare tiden utan hänsynstagande till lärdomarna från 1847-1848. Det är omöjligt att förstå någonting i vår revolutions förlopp, om man begränsar sig till att helt enkelt ställa den ”anarkistiska” bojkotten och det socialdemokratiska deltagandet i valen i motsättning till varandra. Tag lärdom av den ryska revolutionens historia, mina herrar!

Denna historia har *bevisat*, att bojkotten mot den bulyginska duman var den enda riktiga taktiken, som fullständigt bekräftats av händelserna. Den som glömmer detta, som talar om bojkott med förbigående av den bulyginska dumans lärdomar (vilket mensjevikerna ständigt gör), han utfärdar ett fullständigt fattigdomsbetyg åt sig själv, ett betyg på sin oförmåga att förklara och räkna med en av den ryska revolutionens viktigaste och händelserikaste epoker. Bojkottaktiken gentemot den bulyginska duman räknade helt riktigt såväl med det revolutionära proletariats stämning som också med ögonblickets objektiva säregenheter, vilka gjorde ett nära förestående allmänt utbrott oundvikligt.

Låt oss övergå till historiens *andra* lärdom, till den witteska kadetduman. I dag kan man mycket ofta höra ångerfullt tal av socialdemokratiska intellektuella med anledning av bojkotten mot denna дума. Det faktum, att denna дума sammankallats och utan tvivel indirekt gjort revolutionen en tjänst, anser man vara tillräckligt för att man ångerfullt skall erkänna bojkotten mot witteska duman som felaktig.

Men en sådan åsikt är ytterst ensidig och kortsynt. Den räknar inte med en hel rad oerhört viktiga fakta från epoken före och under den witteska duman samt efter dess upplösning. Minns, att lagen om valen till denna дума utfärdades den 11 december, under de upproriskas väpnade kamp för konstituerande församlingen. Minns, att *till och med den mensjevikiska Natjalo* [Början] den gången skrev: ”Proletariatet kommer att sopa bort den witteska duman på samma sätt som det gjorde med den bulyginska.” Under sådana omständigheter kunde och

* Se artikeln [Bojkotten mot bulyginska duman och upproret](#) – Red

fick proletariatet inte utan kamp överlämna åt tsaren att inkalla det första ryska valda organet. Proletariatet måste bekämpa självhärskardömetts stärkande genom ett lån, för vilket den witteska duman skulle utgöra garanti. Proletariatet måste bekämpa de författningsillusioner, på vilka kadeternas valkampanj och valen i bondekretsarna våren 1906 *helt och hållet* byggde. Vid denna tid, då dumans betydelse omåttligt överskattades, kunde en sådan kamp inte föras på annat sätt än genom en bojkott. I vilken grad författningsillusionernas *spridning* var nära förbunden med deltagandet i valkampanjen och valen våren 1906, framgår allra påtagligast av våra mensjevikers exempel. Man behöver bara erinra sig att i den resolution, som antogs av RSDAP:s 4:e (förenings-) kongress, betecknades duman trots bolsjevikernas varningar som en ”*makt*”! Ett annat exempel: utan att vara det ringaste anfäktad av eftertankens blekhet, skrev Plechanov: ”Regeringen kommer att *ramla* i avgrunden, om man driver bort duman.” Hur hastigt har inte de ord, som då yttrades emot honom besannats: Vi måste förbereda oss för att *störta* fienden i avgrunden, och inte som kadeterna hoppas på att den skall ”*ramla*” ned av sig själv.

Proletariatet måste av alla krafter hävda sin självständiga taktik i vår revolution: tillsammans med de medvetna bönderna mot den vacklande och förrädiska liberal-monarkistiska bourgeoisin. Men denna taktik var *omöjlig* under valen till den witteska duman på grund av en hel rad betingelser, såväl objektiva som subjektiva — betingelser vilka resulterade i det faktum, att deltagandet i valen på de allra flesta orter i Ryssland skulle blivit detsamma som ett stillatigande understöd åt kadeterna från arbetarpartiets sida. Proletariatet kunde och fick inte vid valen godkänna en halvhjärtad och konstruerad, på ”slughet” och huvudlöshet byggd taktik som förutsåg val i obekant syfte, en taktik som gick ut på val till duman men inte för duman. Men det är ju ett historiskt faktum, som intet förtigande, inga undanflykter och inga krumbukter av mensjevikerna kan skaffa ur världen — det är ett faktum, att *ingen* av dem och inte ens Plechanov, i pressen *kunde* uppmana till att delta i duman. Det är ett faktum, att i pressen *inte en enda* röst höjdes för deltagande i duman. Det är ett faktum, att mensjevikerna själva i en skrift, som utgavs av RSDAP:s förenade CK, officiellt erkände bojkotten och reducerade striden endast till frågan om på vilket stadium bojkotten skulle träda i kraft. Det är ett faktum, att mensjevikerna lade tyngdpunkten inte på valen *till duman*, utan på valen *i och för sig*, ja t. o. m. på valprocessen som en organisation *för* upproret, *för* dumans bortsopande. Emellertid har händelserna bevisat, att en massagitation var omöjlig just vid valen och att det fanns en viss möjlighet att bedriva agitation bland massorna endast utifrån själva duman.

Den som verkligen försöker att ta i betraktande och att räkna med alla dessa komplicerade fakta av såväl objektiv som subjektiv natur skall finna, att Kaukasien endast utgjorde ett undantag, som bekräftade den allmänna regeln. Han skall finna, att det ångerfulla talet och försöket att utlägga bojkotten som ”ungdomligt övermod” innebär den mest inskränkta, ytliga och kortsynta värdering av händelserna.

Dumans upplösning har nu åskådligt visat, att bojkotten under de förhållanden, som rådde våren 1906, otvivelaktigt i det stora hela var taktiskt riktig och medförde nytta. *Endast* genom bojkotten kunde socialdemokratin under de *dåvarande* förhållandena uppfylla sin plikt: att just ge folket de nödvändiga varningarna mot tsarförfattningen, den nödvändiga kritiken gentemot kadeternas valhumbug — vilka (varningarna och kritiken) på ett glänsande sätt bekräftades genom dumans upplösning.

Här är ett litet exempel för att illustrera det sagda. Hr Vodovozov, till hälften kadet, till hälften mensjevik, stod våren 1906 som en klippa för valen och för understöd åt kadeterna. I går (den 11 augusti) skrev han i *Tovarisjtj*, att kadeterna

”önskade vara ett parlamentariskt parti i ett land, som inte har något parlament, och ett konstitutionellt parti i ett land, som inte har någon konstitution”, att ”kadetpartiets hela karaktär

bestämdes av den grundläggande motsättningen mellan dess radikala program och dess alls inte radikala taktik”.

En större triumf än detta medgivande av en vänster-kadet eller en högerplechanovman kunde bolsjevikerna inte ens önska sig.

Men då vi obetingat avvisar det klenmodiga och kortsynta ångerfulla talet, då vi avvisar det dumma försöket att utlägga bojkotten som ”ungdomligt övermod”, så ligger dock den tanken oss fjärran att förneka de *nya* lärdomar kadetduman gett. En rädsla för att öppet erkänna dessa *nya* lärdomar och ta dem med i räkningen skulle vara pedantisk. Historien har visat, att duman inkallande medför möjlighet att bedriva en nyttig agitation ifrån duman och omkring den — att vi inom duma kan använda taktiken, som går ut på att dra med de revolutionära bönderna mot kadeterna. Detta ser ut som en paradox, men sådan är utan tvivel historiens ironi: just kadetduman har särskilt åskådligt visat massorna, att denna ”antikadettaktik”, som vi för korthetens skull kan kalla den, var riktig. Historien har skoningslöst krossat alla författningsillusioner och all ”tro på duman”, men historien har utan tvivel bevisat, att en sådan institution är till en viss, om än blygsam nytta för revolutionen som en tribun för agitation, för avslöjande av de politiska partiernas sanna väsen o. s. v.

Härav slutsatsen. Det skulle vara löjligt att blunda för verkligheten. Just nu har den tid kommit, då de revolutionära socialdemokraterna måste upphöra att vara bojkotterande. Vi kommer inte att vägra att inträda i den andra duman, när (eller ”ifall”) den inkallas. Vi kommer inte vägra att utnyttja denna kamparena, likväl utan att det ringaste överskatta dess blygsamma betydelse, utan vi skall tvärtom på grund av den erfarenhet historien redan givit, helt underordna den en annan kamp, som föres genom strejk, uppror o. s. v. Vi skall inkalla den femte partikongressen; på den kommer vi att fastslå, att *därest val utlyses* är en valkartell med trudovikerna för några veckor nödvändig (utan att den femte partikongressen inkallas är en aktiv valkampanj omöjlig, och alla slags ”block med andra partier” är absolut förbjudna genom ett beslut av fjärde partikongressen). Och då skall vi grundligt slå kadeterna.

Men denna slutsats uttömmar ännu inte på långt när allt det komplicerade i den uppgift, som vi står inför. Vi underströk med avsikt ordet: ”*därest val utlyses*” o. s. v. Vi vet ännu inte, om den andra duman kommer att inkallas, när valen kommer att äga rum, hur rösträtten kommer att se ut; hur situationen då kommer att gestalta sig. Därför lider vår slutsats av att den är ytterst allmän: den behövs för att sammanfatta det förflutna, för att dra nytta av de lärdomar det förflutna gett, för att ställa de kommande taktikfrågorna riktigt — men den är ännu absolut otillräcklig för att lösa den närmast liggande taktikens konkreta uppgifter.

Endast kadeterna och alla möjliga ”kadetliknande personer” kan i dag vara tillfredsställda med en sådan slutsats, kan göra sig en ”paroll” av sina längtansfulla suckar efter en ny duma, kan försöka överbevisa regeringen om det önskvärda i att duman inkallas snarast möjligt o. s. v. Endast medvetna eller omedvetna förrädare mot revolutionen kan nu uppbjuda alla ansträngningar för att det oundvikliga nya uppsvinget i stämningen och upprördheten skall utmytna just i val och inte i kamp medelst generalstrejk och uppror.

Vi har kommit till den nuvarande socialdemokratiska taktikens kärna. Det väsentliga i frågan består nu alls inte i om vi överhuvud skall delta i valen eller inte. Att här säga ”ja” eller ”nej” innebär att ännu inte säga det ringaste om ögonblickets huvuduppgift. Det politiska läget i augusti 1906 är till det yttre likt läget i augusti 1905, men under denna tid har det tagits ett väldigt steg framåt; betydligt mera exakt avtecknar sig både de krafter, vilka kämpar på den ena eller den andra sidan, kampens former och vissa frister, som är nödvändiga för en eller annan strategisk rörelse; om man så kan uttrycka sig.

Regeringens plan är klar. Dess beräkning är fullständigt riktig, då den fastställer tidpunkten för dumans inkallande men — *mot lagen* — inte fastställer tidpunkten för valen. Regeringen vill inte binda sina händer och visa sina kort. För det första vinner den tid för att överväga förändringar i vallagen. För det andra — och det är huvudsaken — håller den ännu i reserv möjligheten att fastställa tidpunkten för valen till ett sådant ögonblick, då det nya uppsvingets karaktär och dess kraft noggrant kan bestämmas. Regeringen vill utlysa de nya valen just till en sådan tidpunkt (möjligen också i en sådan form, d. v. s. det ena eller andra slaget av val), att *upproret genast vid början splittras och dömes till vanmakt*. Regeringen resonerar riktigt: om allt förblir lugnt, kommer vi måhända inte alls att inkalla duman eller också återvänder vi till de bulyginska lagarna. Men om rörelsen blir stark, kan man försöka att splittra den genom att provisoriskt utlysa val och härmed locka bort en eller annan feg och enfaldig stackare från den direkta revolutionära kampen.

De liberala dumbommarna (se *Tovarisjtj* och *Retj*) begriper så litet av situationen, att de själva går i de av regeringen utlagda näten. I sitt anletes svett ”bevisar” de att duman är nödvändig och att det är önskvärt att låta uppsvinget utmynna i val. Men inte ens de kan förneka, att frågan om formen för den närmast förestående kampen ännu står öppen. Dagens *Retj* (den 25 [12] augusti) erkänner:

”Vad bönderna kommer att säga i höst ... är tillsvidare ovisst.” ”Till september-oktober, då det slutgiltigt kommer att visa sig, hurudan böndernas stämning är, är det svårt att komma med några allmänna förutsägelser.”

De liberala borgarna är trogna mot sig själva. De vill och kan inte aktivt bidra till att välja kampformer, att påverka böndernas stämning i den ena eller andra riktningen: Bourgeoisins intressen kräver inte att den gamla makten störtas utan endast att den försvagas och att det tillsättes en liberal ministär,

Proletariatets intressen kräver, att den gamla tsarmakten fullständigt störtas och att en suverän konstituerande församling inkallas. Proletariatets intressen kräver, att det på det aktivaste sätt påverkar böndernas stämning, på det aktivaste sätt deltar i valet av de mest energiska kampformerna och det lämpligaste ögonblicket för kampens början. Vi får under inga omständigheter slopa eller skymma undan parollen: konstituerande församlingens inkallande på revolutionär väg, d. v. s. genom en provisorisk revolutionär regering. Vi måste inrikta alla våra ansträngningar på att klargöra betingelserna för upproret - dess förknippande med strejkkampen, alla revolutionära krafter sammanlutning och förberedelse för detta ändamål o. s. v. Vi måste med största beslutsamhet slå in på den väg, som utstakats i de bekanta uppropen ”Till armén och flottan” och ”Till alla bönder”, i de upprop, som undertecknats av ”blocket” av alla revolutionära organisationer, däribland trudovikerna. Vi måste slutligen särskilt sörja för att regeringen under inga omständigheter lyckas splittra, hindra eller försvaga det begynnande upproret genom att utlysa val. I detta avseende måste kadetdumans lärdomar vara absolut bindande för oss, vilka lärdomar består i att dumakampanjen är en underordnad, en andrarangens kampform, medan huvudformen — i kraft av ögonblickets objektiva betingelser — förblir de breda folkmassornas direkta revolutionära rörelse.

En taktik, som underordnar dumakampanjen under huvudkampen, som anvisar denna kampanj andra platsen ifall drabbningen får en dålig utgång eller fördröjes till dess lärdomarna av den andra duman dragits - en sådan taktik kan man naturligtvis, om man så vill, kalla en bojkottaktik av det gamla slaget. Formellt kan en sådan benämning försvaras, ty ”förberedelsen till valen” — bortsett från det ständigt nödvändiga agitations- och propagandaarbetet — består i ytterst små tekniska förberedelser, vilka mycket sällan kan utföras långt före valen. Vi vill inte tvista om ord, men i själva verket är detta en konsekvent

utveckling av den gamla taktiken och inte dess *upprepning*, det är slutsatsen av den tidigare bojkotten men inte den tidigare bojkotten.

Låt oss sammanfatta. Vi måste räkna med erfarenheterna av kadetduman och sprida dess lärdomar bland massorna. Vi måste bevisa, att duman är ett "obrukbart" verktyg, att konstituerande församlingen är nödvändig, vi måste påvisa kadeternas vacklande hållning, måste kräva att trudovikerna kastar av sig kadeternas ok, måste understödja trudovikerna mot kadeterna. Vi måste genast erkänna, att ifall nya val utlyses, är det nödvändigt med en valkartell mellan socialdemokraterna och trudovikerna. Vi måste av alla krafter motverka regeringens plan på att genom att utlysa val splittra upproret. Samtidigt som socialdemokratien med ännu större kraft hävdar sina beprövade revolutionära paroller måste den göra allt för att fastare sammansvetsa alla revolutionära element och klasser för att förvandla det uppsving, som sannolikt kommer att inträda under den närmaste framtiden, till ett allmänt, väpnat folkuppror mot tsarregeringen.

Skrivet 12 (25) augusti 1906. Publicerat i *Proletarij* nr 1, 21 augusti 1906.

V. I. Lenin, *Skrifter*, fjärde ryska uppl., b. 11, sid. 118-125.

Till innehållsförteckningen för artikelsamlingen [Lenin om parlamentariska val](#)